

ศึกษา วิเคราะห์ องค์ความรู้และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน”^{*}

ภาณุภูมิ พรหมชา¹

สาริต ทิมวัฒนบรรเทิง²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีต่อบริบทของสังคมไทย เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้เป็นระบบ แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของศิลปิน พร้อมกับวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมที่สะท้อนถึงแนวความคิดของศิลปิน “กลุ่มตะวัน”

ผลจากการศึกษาผลงานจิตรกรรมของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” พบว่าที่มาของแนวคิดในผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” ผู้วิจัยแบ่งลักษณะเด่นของผลงานออกได้เป็นดังนี้ คือผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสังขาร ศาสนา ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความจงรักภักดี เคารพ ศรัทธา ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการต้องการที่จะบันทึกเหตุการณ์ทางการเมืองของประเทศและผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการประทับใจในวิถีชีวิตของชาวบ้าน ชุมชน

สำหรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านศิลปะต่อชั้นเรียนผู้วิจัยพบลักษณะเด่นของกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียนดังนี้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการจัดวางองค์ประกอบของภาพที่จะเขียนให้ออกมามีเอกภาพ การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านทักษะการเขียนภาพเหมือนจริงที่เป็นพื้นฐานของการเรียนศิลปะการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการใช้สัญลักษณ์แทนค่าของพื้นที่สังคมนั้น ๆ การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านสถาปัตยกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านบันทึกเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้น ๆ การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านทางเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพในการสร้างสรรค์ผลงาน การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการนำเสนอสิ่งไม่มีค่าในสังคมมาจัดวางให้เกิดคุณค่าในสายตาของศิลปิน การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการรักษาเวลาในการเขียนภาพและการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านแนวคิดของศิลปิน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีคิดไปตามสภาพแวดล้อม สังคมที่พบเจออยู่ ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิต

คำสำคัญ: จิตรกรรม, แนวความคิด, กลวิธีศิลปะ, การถ่ายทอดองค์ความรู้, องค์ความรู้

^{*} ปรียุณานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2558

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,

E-mail: jusdaverie_jusdavier@hotmail.com

² อาจารย์, คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Cognitive and Creative Processes: Development Analysis of the Artist "Tawan"*

*Phakphum Promcha*¹

*Satit Timwatanabanteng*²

Abstract

The objectives of this research were to attain the understanding in the concept and method of the creation of an art work in Thai contexts, which leads to the development of the systematic process of art creation that reflects the artist's identities, and to analyze the concepts of the 'Tawan' Artist Group that were reflected through their art works.

The findings from the study on the paintings by 'Tawan' Artist Group revealed that the works by the artists can be divided by their main concepts as follows: the works inspired by the nature and environment, those inspired by religion and religious concepts, those inspired by loyalty and faith in His Majesty the King of Thailand, those inspired by the need to record political events of the country, and those inspired by the impression in local people's way of life.

As for the dissemination of art-related knowledge to the class, the discovered dissemination of knowledge concerns the following matters. The first matter was the dissemination of knowledge about the arrangement of compositions in a painting in order that all the compositions will be harmonized together, followed by the dissemination of the portrait technique which was a fundamental technique of art study, the dissemination of knowledge of the use of symbols to reflect the values of spaces in the society, the dissemination of knowledge of architecture, the dissemination of technique of recording important events in the contemporary periods, the dissemination of technique of selecting quality materials to create art works, the dissemination of technique of arranging invaluable things to create art works, the dissemination of technique of creating art works within a time limit, and the dissemination of the knowledge about artists' concepts that can be changed in accordance with environs and society in different phases of the artists' lifetimes.

Keywords: Nan city, The Living old town, Cultural Identities, Historical Identities

* Research Article from thesis for the Master of Education Program in Art Education, Srinakharinwirot University, 2558

¹ Students in Master of Education Program in Art Education, Srinakharinwirot University,

E-mail: jUSDaverie_jUSDavie@hotmail.com

² Lecturer, Department of Visual Arts. Faculty of Fine Art. Srinakharinwirot University

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

นับตั้งแต่หลังปีพุทธศักราช 2475 หรือเป็นเวลากว่า 5 ทศวรรษที่ผ่านมา ในวงการแสดงผลงานศิลปกรรมมีกลุ่มองค์กรศิลปินที่อาศัยการสนับสนุนจากรัฐ และเอกชนจัดงานแสดงผลงานศิลปะเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งปรากฏการณ์อันนี้ เฉพาะส่วนหนึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงการคลี่คลายของคนในวงการนี้หลายด้าน เป็นต้นว่ารูปแบบ เนื้อหา แนวคิด เทคนิค วิธีการ ศิลปินมีอิสระในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างกว้างขวาง ลักษณะของผลงานสามารถรองรับกลุ่มชนทรรศนะใหม่มากขึ้น มีการรวมกลุ่มของศิลปินตามแบบอย่างที่น่าสนใจจากโลกตะวันตก การดำรงชีวิตของศิลปินมีลักษณะพึ่งพิงตัวเองตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ฯลฯ ซึ่งถ้าหากเราจะกล่าวเฉพาะการรวมกลุ่มของศิลปินภายใต้ชื่อต่างๆ นับว่ามีจำนวนไม่น้อย เช่น กลุ่มศิลปินหนุ่ม กลุ่มครู โรงเรียนเพาะช่าง กลุ่มจิตรกรสีน้ำ กลุ่มล้านนา กลุ่มล้นทม กลุ่มน้ำ กลุ่มสะพาน และกลุ่มตะวัน ฯลฯ

การรวมตัวภายใต้ชื่อกลุ่มต่าง ๆ ปัจจุบันบางกลุ่มยุติบทบาทในนามชื่อของกลุ่มไปแล้ว บางกลุ่มยังคงดำเนินการต่อ บางกลุ่มแยกตัวออกไปสร้างบทบาทใหม่ และในบรรดาชื่อกลุ่มศิลปินทั้งหลาย กลุ่ม “ตะวัน” โดยชื่อเท็จจริงแล้วเป็นกลุ่มศิลปินที่เกิดขึ้นใหม่หลังการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี เริ่มมีบทบาทต่อสาธารณชนในฐานะของกลุ่มเมื่อปี พ.ศ.2526 ณ โรงแรมมณเฑียร ในครั้งนั้นศิลปินกลุ่มนี้ประกอบขึ้นโดยหนุ่มสาว อายุอยู่ในช่วง 25-28 ปี จำนวน 6 คน เคยเป็นมิตรสหายกันมาจากกรั้วเพาะช่าง แล้วต่างแยกย้ายไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศิลปากร มศว ประสานมิตร จากนั้นจึงได้นำผลงานจากกลุ่มเปิดแสดงร่วมกัน ซึ่งผลที่ตามมา นอกจากศิลปินหนุ่มสาวกลุ่มนี้จะได้รับการพูดถึงอย่างกว้างขวางแล้ว ผลงานของกลุ่มยังสามารถสื่อสารสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชม จนมีการสะสมผลงานของศิลปินกลุ่มนี้ชนิดเป็นตัวเลขที่น่าสนใจ

สำหรับอิทธิพลที่ส่งผลกระทบอย่างสำคัญต่อศิลปินกลุ่มนี้ ก่อนอื่นเราจะต้องทำความเข้าใจว่าการรับอิทธิพลการถ่ายทอดความคิดมิใช่เป็นสิ่งที่เลวร้าย มองภาพใหญ่ ๆ ว่าด้วยสายธารทางประวัติศาสตร์ศิลปะแต่ละยุคสมัย ต่างก็ย่ำเดินมาบนถนนสายนี้ด้วยกันทั้งสิ้น มองภาพย่อยแบบเฉพาะบุคคล ศิลปินที่ยิ่งใหญ่ต่างก็เคยมีช่วงผ่าน อันเป็นช่วงของการรับอิทธิพลด้วยกันทั้งสิ้น ปัญหาจึงมีอยู่เพียงว่าการได้รับอิทธิพลนั้นได้คลี่คลายจนกลายเป็นส่วนประกอบที่หลุดพ้นข้ามเส้นจากการถูกครอบงำ หรือไม่ พงง่าย ๆ ก็คือ ความเป็นตัวของตัวเองได้ฉายชัดขึ้นมาก ในการดูงานของเขาแล้วยังเห็นภาพตัวตนของศิลปินในผลงานของเขา

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิดและลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” รวมทั้งบทบาทการถ่ายทอดความรู้สู่สังคม และชั้นเรียนโดยการสร้างความรู้ความ

เข้าใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” ภายใต้บริบทสังคมอันหลากหลายและเพื่อนำความรู้ความเข้าใจไปสู่การพัฒนาการสร้างสรรค์ศิลปะต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน
2. เพื่อศึกษากลวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคม
3. เพื่อศึกษากลวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ผลงานจิตรกรรมที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน กลวิธีศิลปะของศิลปิน และบทบาทด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” ที่มีต่อสังคมและชั้นเรียน ตั้งแต่ช่วงที่มีบทบาทต่อสาธารณชนในฐานะของกลุ่ม เป็นเวลา 30 ปีที่ทำงานต่อเนื่องกันมาตลอด ซึ่งผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ในการวิเคราะห์ เป็น 3 ช่วงอายุของศิลปินแต่ละคน โดยจะแบ่งได้ดังนี้

1. ศึกษาสถานภาพการดำเนินชีวิตของศิลปินแต่ละคน
2. ศึกษาแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปิน
3. ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน
4. ศึกษาบทบาทของศิลปิน ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านศิลปะสู่สังคม และชั้นเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด ศิลปะสมัยใหม่ ศิลปะหลังสมัยใหม่ ภาพถ่ายผลงานจิตรกรรมผลงานจริง ของศิลปินพร้อมบันทึกรายละเอียดในข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด กลวิธีศิลปะของศิลปินในการสร้างสรรค์ ผลงาน

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด และกลวิธีศิลปะ
3. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลประวัติ และแนวคิดจากศิลปิน “กลุ่มตะวัน”

เกณฑ์การวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จากการสรุปแนวความคิดของกลุ่มนักวิชาการประกอบด้วยเกณฑ์การวิเคราะห์ 3 เกณฑ์

เกณฑ์ที่ 1 แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

เกณฑ์ที่ 2 กลวิธีศิลปะของศิลปิน

เกณฑ์ที่ 3 บทบาทของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” ด้านการถ่ายทอดความรู้ต่อสังคม และชั้นเรียน

วิธีจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการศึกษาผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” เพื่อทำความเข้าใจในแนวความคิดและกลวิธีศิลปะของศิลปินของผลงานแต่ละภาพประกอบรายละเอียดการบันทึกข้อมูล เพื่อจัดแยกประเภทของงาน
2. นำผลงานแต่ละภาพมาเทียบสร้างเกณฑ์ จัดหมวดหมู่ ให้ตรงกับเกณฑ์อธิบายผลงานตามเกณฑ์แต่ละเกณฑ์ ประกอบภาพถ่ายผลงานจิตรกรรม ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์แนวความคิด เกณฑ์กลวิธีศิลปะของศิลปิน
3. สรุปเรียบเรียงผลงานการศึกษาวิเคราะห์หาคำตอบและความรู้และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” โดยนำเสนอการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ผลงานของ เกียรติศักดิ์ ผลิตาภรณ์

1. ที่มาของแนวคิด

จากการวิเคราะห์ที่มาของแนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 3 ชิ้น ของเกียรติศักดิ์ ผลิตาภรณ์ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งลักษณะเด่นของผลงานได้ดังนี้

1.1 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลงานที่สร้างขึ้นจากแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลงานที่ชื่อว่า “ผลพวงจากแดนไกล” อยู่ในยุคแรกของตัวศิลปินเองที่กำลังดิ้นรนกับความสวยงาม สงบ ร่มรื่น ของธรรมชาติที่สามารถนำมาสื่อถึงธรรม คำสอนของศาสนาได้ และสิ่งที่แสดงออกได้อย่างเด่นชัดในผลงานที่ชื่อว่า “ผลพวงจากแดนไกล” นั่นก็คือ กลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นจะใช้ฝีแปรงที่ละเอียดอ่อน พร้อมทั้งทั้งการตัดกันของน้ำหนักแสงและเงา ให้เห็นอารมณ์ส่วนลึกของศิลปินที่สะท้อนผลกระทบจากธรรมชาติที่ตนเองได้สัมผัสมา และได้ปรากฏให้เห็นในช่วงระยะเวลาในการทำงานยุคนั้น

1.2 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศาสนาคริสต์ สันติสุข สงคราม

ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศาสนาคริสต์ สันติสุข สงคราม คือผลงานหนึ่งในหลายชิ้นของยุคนี้นี้ที่ผู้วิจัยเลือกมา คือ ภาพ “ความสงบสุข” ซึ่งเป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงแรงบันดาลใจที่ชัดเจนของตัวศิลปินเองที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ และต้องการนำมาเผยแพร่สู่ผู้ชมผลงาน ที่ต้องการจะแสดงให้เห็นถึงคำสอนขององค์พระเยซู และผลกระทบของการไม่เชื่อในคำสอนของศาสนาและการทำสงคราม ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ในช่วงเวลาหนึ่งของศิลปิน

1.3 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ในช่วงเวลานี้ อาจารย์เกียรติศักดิ์ ได้เอาตัวเองเข้าไปร่วมอยู่ในเหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรทั้งที่หอประชุมใหญ่ธรรมศาสตร์ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย โดยมีส่วนร่วมในการรับรู้เหตุการณ์ การเคลื่อนไหวของกลุ่มพลังประชาชนตั้งแต่วันเริ่มต้น ศิลปินได้ตั้งใจที่จะบันทึกเหตุการณ์จริงด้วยสายตา อันพร้อมว่า วาดภาพลายเส้นเพื่อบันทึกประวัติศาสตร์ทางการเมืองภาคประชาชนที่พร้อมใจกันลุกขึ้นมา ต่อสู้กับความอยุติธรรมของนักการเมืองฉ้อฉล จึงเป็นเหตุให้อาจารย์เกียรติศักดิ์ ได้สร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจที่จะบันทึกสภาวะของเหตุบ้านการเมืองในขณะนั้น

2. การแสดงออกเพื่อสื่อความหมายทางศิลปะต่อสังคม

ผลงานทั้ง 3 ชิ้น ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ พบว่า เนื้อหาที่ศิลปินสื่อออกมาผ่านผลงานเหล่านี้มีอยู่ 3 ประเด็น คือ 1) การสร้างผลงานที่จะสื่อถึงคำสอนทางศาสนาผ่านทางธรรมชาติในภาพ “ผลพวงจากแดนไกล” 2) การสร้างผลงานที่จะสื่อถึงคำสอนทางศาสนาผ่านทางแนวคิดเรื่องสันติสุขในภาพ “ความสงบสุข” และ 3) การสร้างผลงานที่จะสื่อถึงการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมของพลังประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตของนักการเมืองในชาติ ในภาพ “ออกเดินคนเดียว”

3. การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน

จากการวิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะสู่ชั้นเรียน ผู้วิจัยพบลักษณะเด่นของกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน ดังนี้

3.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการวาดภาพเหมือนจริง ซึ่งมักจะนิยมใช้ในการเรียนศิลปะที่ต้องเริ่มจากการเขียนภาพแบบเหมือนจริงก่อนเสมอ

3.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการรับรู้เรื่องแนวคิดการสร้างสรรคงานศิลปะว่า ศิลปินจะปรับเปลี่ยนแนวคิด วิถีคิดไปตามสภาพแวดล้อม สังคม ที่พบเจออยู่ ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิต

3.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เหตุการณ์ที่ประทับใจ ณ เวลานั้น

ผลการวิเคราะห์ผลงานของ ไพรวลัย ดาเกลี้ยง

1. ที่มาของแนวคิด

จากการวิเคราะห์ที่มาของแนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 3 ชิ้น ของ ไพรวลัย ดาเกลี้ยง ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งลักษณะเด่นของผลงานได้ดังนี้

1.1 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากพุทธปรัชญา

ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากพุทธปรัชญาได้แก่ผลงานที่ชื่อว่า ภาพ “พื้นผิวและกาลเวลา” อยู่ในช่วงยุคแรกๆของศิลปินที่กำลังหาซึ่งกับหลักคำสอนของศาสนา ที่นำเอาสิ่งแวดล้อม โบราณสถาน

มาเป็นสื่อเพื่อแสดงให้เห็นถึงพุทธปรัชญา โดยการใช้สีในการครอบคลุมบรรยากาศเพื่อทำให้เกิดอารมณ์ที่ลึกซึ้ง ตรึงใจ และสงบนิ่ง

1.2 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเรื่องใกล้ตัว วิถีชีวิตของชาวบ้าน หลักคำสอนของในหลวง เรื่องความพอเพียง

ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเรื่องใกล้ตัว วิถีชีวิตของชาวบ้าน หลักคำสอนของในหลวง เรื่องความเป็นอยู่ที่พอเพียง คือผลงานหนึ่งในหลายชิ้นที่ผู้วิจัยเลือกมา คือ ภาพ “ทรงพระเจริญ” ซึ่งเป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงความศรัทธาในหลักคำสอนเรื่องความพอเพียง ของชาวบ้านที่ดำเนินวิถีชีวิตอย่างพอเพียงที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามชนบท และเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ตัวศิลปินเองได้นำ พ่อ แม่ หลาน ลูก ศิษย์มาร่วมเป็นแบบในผลงานบางชิ้นงานด้วยเหมือนกัน

1.3 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการโหยหาอดีตตามร่องรอยของสถาปัตยกรรมของยุคสมัยที่ผ่านมา

ในยุคนี้ อาจารย์ไพโรจน์ คากลิ้ง ได้มีความรู้สึก โหยหาถึงอดีต โดยได้เขียนผลงานเล่าเรื่องราวของสถานที่ในอดีตต่างๆ ที่ผ่านกาลเวลามาจนถึงบัดนี้ ผ่านโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมโบราณ ในยุคสมัยของ ร.5 โดยยังใช้สีในการครอบคลุม บรรยากาศเพื่อให้ความรู้สึกที่โหยหา ระลึกถึงภาพบรรยากาศเก่า ๆ ในอดีตที่ผ่านมาของสถานที่นั้นๆ ผลงานที่ว่ามานั้น ชื่อว่า ภาพ “วิจิตรทัศนาศา”

2. การแสดงออกเพื่อสื่อความหมายทางศิลปะต่อสังคม

ผลงานทั้ง 3 ชิ้น ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ พบว่า เนื้อหาที่ศิลปินสื่อออกมาผ่านผลงานเหล่านี้มีอยู่ 3 ประเด็น คือ

2.1 การสร้างผลงานเพื่อที่จะสื่อคำสอนทางพุทธปรัชญาผ่านทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพ “พื้นผิวและกาลเวลา”

2.2 การสร้างผลงานที่จะสื่อให้เห็นถึงเรื่องใกล้ตัว การดำเนินวิถีชีวิตของชาวบ้าน ตามหลักคำสอนของในหลวงเรื่อง ความพอเพียงในภาพ “ทรงพระเจริญ”

2.3 การสร้างผลงานเพื่อที่จะแสดงออกถึงความโหยหาบรรยากาศเก่าๆ ตามสถานที่สถาปัตยกรรมโบราณ ในภาพ “วิจิตรทัศนาศา”

3. การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน

จากการวิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะสู่ชั้นเรียน ผู้วิจัยพบลักษณะเด่นของกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน ดังนี้

3.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านทักษะการเขียนภาพแบบเหมือนจริงซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนศิลปะ

3.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนในเรื่องการนำเรื่องใกล้ตัว เช่น สถานที่ บุคคล มาเป็นแบบในการเขียนภาพ

3.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านสถาปัตยกรรม การเขียนภาพสถานที่ต่างๆ
ผลการวิเคราะห์ผลงานของวิเชียร วงศ์ศุภลักษณ์

1. ที่มาของแนวคิด

จากการวิเคราะห์ที่มาของแนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 3 ชั้น ของวิเชียร วงศ์ศุภลักษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งลักษณะเด่นของผลงานได้ดังนี้

1.1 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ผลงานที่สร้างมาจากแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ มีอยู่ในทุกผลงาน และทุกยุคของอาจารย์วิเชียร วงศ์ศุภลักษณ์ ในยุคแรกชื่อภาพ “ใบไม้สีส้ม” ในยุคกลางชื่อภาพ “...พินิจ พิจารณา...” ในยุคปัจจุบันชื่อภาพ “น้ำใจไทย 2553” ที่นำเอาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ตัวศิลปินเองชื่นชอบ กลุ่มหลง นำมาจัดวางตามความรู้สึกที่พึงพอใจของศิลปินเอง และเขียนออกมาในเชิงเพื่อฝัน ด้วยทักษะการเขียนภาพแบบเหมือนจริง และการใช้สีเพื่อให้ได้อารมณ์ ความรู้สึกเพื่อฝันนั้นด้วย

1.2 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการแทนค่าสัญลักษณ์

ผลงานที่สร้างมาจากแรงบันดาลใจจากการแทนค่าสัญลักษณ์ เริ่มเกิดขึ้นมาในยุคหลังๆ จนถึงปัจจุบัน ในภาพ “น้ำใจไทย 2553” โดยการนำไอ้ที่เป็นสัญลักษณ์ทางภาคเหนือ สะท้อนให้เห็นถึงความมีน้ำใจของคนในภาคนี้ และผลงานในยุคแรกนั้นก็นับว่าได้รับแรงบันดาลใจจากการแทนค่าสัญลักษณ์อยู่เช่นกัน โดยการนำเอาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมมาใช้ในเชิงสัญลักษณ์ที่จะสื่อให้เห็นถึงสังคมตามธรรมชาติ ที่ต้องมีการเกิด แก่ เจ็บตาย ไปตามกาลเวลา

2. การแสดงออกเพื่อสื่อความหมายทางศิลปะต่อสังคม

ผลงานทั้ง 3 ชั้น ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ พบว่าเนื้อหาที่ศิลปินสื่อออกมาผ่านผลงานเหล่านี้มีอยู่ 3 ประเด็น คือ

2.1 การสร้างผลงานที่ใช้ธรรมชาติเพื่อสื่อให้เห็นถึงสังคมในภาพ “ใบไม้สีส้ม”

2.2 การสร้างผลงานที่ใช้การนำสิ่งของที่ไร้ค่าในสายตาของสังคมมาจัดวางให้เกิดคุณค่าทางความงามตามความต้องการของศิลปินเอง ในภาพ “...พินิจ พิจารณา...”

2.3 การสร้างผลงานที่ใช้การแทนค่าสัญลักษณ์ของพื้นที่นั้นๆ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การดำรงชีพของ สังคม ชุมชน นั้นๆ ในภาพ “น้ำใจไทย 2553”

3. การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน

จากการวิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะสู่ชั้นเรียน ผู้วิจัยพบลักษณะเด่นของกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน ดังนี้

3.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านทักษะการเขียนภาพเหมือนจริงที่ใช้ธรรมชาติมาเป็นแบบในการเขียนภาพซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนเขียนภาพศิลปะ

3.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางการเห็นค่าในสิ่งที่ไม่มีความในสายของสังคมหรือผู้อื่น โดยนำมาจัดวางใหม่ให้เกิดคุณค่าในความพอใจของตัวศิลปินเอง

3.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางการสัญลักษณ์แทนค่า โดยศิลปินสามารถนำสัญลักษณ์ของพื้นที่นั้นๆ มาแทนค่าพื้นที่นั้นที่ศิลปินต้องการจะสื่อถึง โดยการใช้สีพื้นหลังเพื่อเป็นการครอบคลุมบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกเพื่อฝัน อิ่มอกอิ่มใจ สบายใจในการได้รับชมผลงานนั้นๆ

ผลการวิเคราะห์ผลงานของ สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

1. ที่มาของแนวคิด

จากการวิเคราะห์ที่มาของแนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 3 ชิ้น ของสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง ผู้วิจัยสามารถทำการแบ่งลักษณะเด่นของผลงานได้ดังนี้

1.1 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่พบเจอในขณะนั้น

ผลงานที่สร้างขึ้นมาโดยได้รับแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่พบเจอในขณะนั้นมีมาตั้งแต่ยุคแรกจนถึงยุคกลาง โดยผู้วิจัยได้นำภาพทั้งสองยุคมาวิเคราะห์คือภาพ “ดอกไม้จากปากคลองตลาด” และภาพ “สีส้มในเดือนเมษา” ซึ่งทั้งสองภาพแสดงให้เห็นถึงแนวคิดและแรงบันดาลใจที่ชัดเจนของตัวศิลปินเอง ที่เกิดความประทับใจในสีส้มของดอกไม้มานานานพันธุ์ ที่นำมาเขียนภาพโดยยุคแรกเน้นการจัดวางใหม่ และยุคกลางเน้นที่ความสด ความใสของสีที่ปาดป้ายลงบนพื้นระนาบสีขาว

1.2 ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจและแนวคิดมาจากความต้องการแสดงความจงรักภักดี เคารพและศรัทธาในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภาพ “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ศิลปินได้เขียนขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความจงรักภักดี เคารพ ศรัทธาในความเป็นในหลวงของปวงประชา และเพื่อเทิดพระเกียรติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 80 พรรษา

2. การแสดงออกเพื่อสื่อความหมายทางศิลปะต่อสังคม

ผลงานทั้ง 3 ชิ้น ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ พบว่า เนื้อหาที่ศิลปินสื่อออกมาผ่านผลงานเหล่านี้มีอยู่ 3 ประเด็นคือ

2.1 การสร้างผลงานที่จะสื่อถึงความประทับใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ตอนนั้น และต้องเขียนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ในภาพ “ดอกไม้จากปากคลองตลาด” และภาพ “สีส้มในเดือนเมษา”

2.2 การสร้างผลงานที่จะสื่อถึงการใช้สีที่มีคุณภาพ มีความสด ความใส ของสี ในภาพ “สีส้มในเดือนเมษา”

2.3 การสร้างผลงานที่จะสื่อให้เห็นถึงความต้องการที่จะแสดงออกในเรื่องของความจงรักภักดี เคารพ ศรัทธาในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในภาพ “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

3. การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน

จากการวิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน ผู้วิจัยพบลักษณะเด่นของกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน ดังนี้

3.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนในด้านการจัดวาง โดยในการเรียนศิลปะส่วนใหญ่ มักจะเริ่มจากการวาดภาพเหมือนจริง โดยผ่านการจัดวางให้เกิดความเป็นเอกภาพเสียก่อน หรือการนำสิ่งของต่างๆ นำมาจัดวางในลักษณะใหม่ตามความพึงพอใจของตัวศิลปินเอง

3.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางการเลือกใช้สื่อวัสดุในการสร้างสรรค์ผลงานที่เน้นไปที่คุณภาพ ไม่ใช่แค่ สี แต่ยังมีพู่กัน กรรียง เฟรมวาดภาพ และอื่นๆ อีกมากมาย เพราะการเลือกใช้วัสดุที่ดีมีคุณภาพจะทำให้ศิลปินเพลิดเพลินไปกับการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเช่นกัน

3.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางการแสดงออกถึงความจงรักภักดี ความเคารพ ศรัทธา ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเป็นศิลปินคนหนึ่ง ที่ทรงสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมากมายหลายแขนง

3.4 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางการรักษาเวลาในการสร้างสรรค์ผลงาน เพราะนักศึกษาสาขาวิชาศิลปะส่วนใหญ่จากที่ผู้วิจัยได้พบเจอเป็นการส่วนตัวมา จะไม่ค่อยทำงานให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด แต่อาจารย์สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักศึกษาได้เอาเป็นตัวอย่างในเรื่องของการสร้างสรรค์ผลงานให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยในงานวิจัยเรื่อง ศึกษา วิเคราะห์ องค์ความรู้และกระบวนการสร้างสรรค์ ผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” ทั้งหมด 12 ชิ้น ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญจากการวิเคราะห์ผลงาน ดังนี้

1. ที่มาของแนวคิด

จากการวิเคราะห์ที่มาของแนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” จำนวน 12 ชิ้น ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งลักษณะเด่นของผลงานได้ดังนี้ คือ

1.1 ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลงานที่สร้างขึ้นจากแรงบันดาลใจจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” มีดังนี้ ภาพ “ผลพวงจากแคนไกล” ของเกียรติศักดิ์ ผลิตาภรณ์ ภาพ “ใบไม้สีส้ม” ภาพ “...พินิจ พิจารณา...” ภาพ “น้ำใจไทย 2553” ของวิเชียร วงศ์สกุลลักษณ์ ภาพ “ดอกไม้จากปากคลองตลาด” ภาพ “สีสันในเดือนเมษา” ของสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง ซึ่งเป็นยุคสมัยที่ศิลปินกลุ่มนี้ยังอยู่ในช่วงเวลาแห่งการค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตนเอง แต่สิ่งที่แสดงออกให้เห็นได้เด่นชัดในผลงานของศิลปินแต่ละคน นั่นก็คือ กลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานของแต่ละคนจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแฝงอยู่ อย่างเช่น รอยแปรงที่นุ่มนวล ฝีแปรงที่รุนแรงพร้อมกับการให้น้ำหนักแสงเงา การควบคุมบรรยากาศภายในภาพ ที่สะท้อนให้เห็นอารมณ์ในส่วนลึกของศิลปินแต่ละคนที่ได้ผ่านการซึมซับธรรมชาติที่ศิลปิน “กลุ่มตะวัน” ได้แสดงให้เห็นปรากฏตามช่วงเวลาในการทำงานในยุคสมัยนั้น

1.2 ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากสังคม ศาสนา

ผลงานที่สร้างขึ้นจากแรงบันดาลใจจากสังคม ศาสนา ของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” มีดังนี้ ภาพ “ความสุข” ของเกียรติศักดิ์ ผลิตาภรณ์ ภาพ “ใบไม้สีส้ม” ของวิเชียร วงศ์สกุลลักษณ์ ซึ่งศิลปิน 2 ท่านนี้ไม่ได้นับถือศาสนาเดียวกัน แต่มีการสื่อความหมายของสังคม คำสอนของแต่ละศาสนา สะท้อนออกมาบนผลงานภายใต้แนวคิด แรงบันดาลใจเดียวกัน ซึ่งเป็นความรู้สึกเฉพาะของตัวศิลปินแต่ละคน โดยศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะแทบทุกคนจะมีจิตใจที่ละเอียดอ่อน มีธรรมะ คำสอนของแต่ละศาสนาที่ศิลปินนั้นนับถืออยู่ในใจและตั้งใจที่จะแสดงถึงความรู้สึกอันลึกซึ้งนั้นออกมาสู่สายตาผู้ที่ได้รับชมผลงาน

1.3 ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากความจงรักภักดี เคารพ ศรัทธา ในองค์พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากความจงรักภักดี เคารพ ศรัทธา ในองค์พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” มีดังนี้ ภาพ “ทรงพระเจริญ” ของไพรวลัย ดาเกลี้ยง ภาพ “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ของสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง เนื่องจากศิลปิน 2 ท่านนี้ต้องการที่จะแสดงออกถึงความจงรักภักดี เคารพ ศรัทธาในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงแสดงออกโดยการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว ด้วยทักษะทางวิชาชีพของตน เพื่อสื่อให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะสะท้อนเรื่องราวต่างๆ ของในหลวงที่ ศิลปินทั้ง 2 ได้ประสบพบเจอมามากตลอดช่วงชีวิตของตัวเอง

1.4 ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากการต้องการที่จะบันทึกเหตุการณ์ทางการเมืองของประเทศ

ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจที่ต้องการจะบันทึกเหตุการณ์ทางการเมือง มีอยู่ในภาพ “ออกเดินคนเดียว” ของเกียรติศักดิ์ ผลิตาภรณ์ เป็นผลงานที่ได้แสดงออกให้เห็นถึงสิ่งที่อาจารย์เกียรติศักดิ์ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการบันทึกเหตุการณ์ทางการเมืองของประเทศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ซึ่งเป็นการบันทึก

ความทรงจำเพื่อส่งต่อไปยังบุคคลอื่นหรือลูกหลานในอนาคตให้ได้รับรู้ถึงเหตุการณ์ทางการเมืองในวันนั้นที่ศิลปินได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น

1.5 ผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากการประทับใจในวิถีชีวิตของชุมชน ชาวบ้าน

ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการประทับใจในการดำเนินวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนนั้นๆ ของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” มีดังนี้ ภาพ “น้ำใจไทย 2553” ของวิเชียร วงศ์สุภักดิ์ ภาพ “ดอกไม้จากปากคลองตลาด” ของสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง เป็นผลงานที่ได้แสดงออกให้เห็นถึงความประทับใจที่ศิลปินแต่ละคนได้ไปประสบกับการดำเนินวิถีชีวิตของชาวบ้านในแต่ละชุมชน ความมีชีวิตชีวาในชุมชนปากคลองตลาด ความมีน้ำใจของชาวบ้านทางภาคเหนือ จึงได้ถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะ พร้อมกับอธิบายด้วยภาษาภาพ สื่อความหมายให้ผู้ชมได้รับรู้และเข้าใจในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในพื้นที่นั้นๆ

2. การแสดงออกเพื่อสื่อความหมายทางศิลปะต่อสังคม

ผลงานทั้ง 12 ชิ้น ของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” ที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ พบว่า เนื้อหาที่ศิลปินสื่อออกมาสู่สังคมผ่านผลงานเหล่านี้มีอยู่ 6 ประเด็น คือ

2.1 การสร้างสรรค์ผลงานจากแนวคิดโดยใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสื่อสะท้อนให้เห็นถึงสังคม คำสอนของศาสนา ในภาพ “พื้นผิวและการเวลา” ของไพรวลัย ดาเกลี้ยง ภาพ “ใบไม้สีส้ม” ของวิเชียร วงศ์สุภักดิ์

2.2 การสร้างสรรค์ผลงานจากแนวคิดโดยใช้ความประทับใจ การบันทึกเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้นๆ ในภาพ “ออกเดินคนเดียว” ของเกียรติศักดิ์ ผลิดาภรณ์ ภาพ “ดอกไม้จากปากคลองตลาด” ของสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

2.3 การสร้างสรรค์ผลงานจากแนวคิดที่จะแสดงออกถึงความจงรักภักดี เคารพ ศรัทธา ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในภาพ “ทรงพระเจริญ” ของไพรวลัย ดาเกลี้ยง ภาพ “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ของสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

2.4 การสร้างสรรค์ผลงานจากแนวคิดใช้สัญลักษณ์แทนค่าความเป็นอยู่ของสังคมนั้นๆ ในภาพ “น้ำใจไทย 2553” ของวิเชียร วงศ์สุภักดิ์ ภาพ “ดอกไม้จากปากคลองตลาด” ของสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

2.5 การสร้างสรรค์ผลงานจากแนวคิดของการโหยหาบรรยากาศเก่าๆ ในภาพ “วิหุรทัศน์” ของไพรวลัย ดาเกลี้ยง

2.6 การสร้างสรรค์ผลงานจากแนวคิดของสิ่งของที่ไร้ค่าในสายตาของสังคมมาจัดวางให้เกิดคุณค่าในสายตาของศิลปิน ในภาพ “...พินิจ พิจารณา...” ของวิเชียร วงศ์สุภักดิ์

3. การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน

จากการวิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน ผู้วิจัยพบลักษณะเด่นของกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางศิลปะต่อชั้นเรียน ดังนี้

3.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการจัดวางองค์ประกอบของภาพที่จะเขียนให้ออกมามีเอกภาพ

3.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการทักษะการเขียนภาพเหมือนจริงที่เป็นพื้นฐานของการเรียนศิลปะ

3.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการใช้สัญลักษณ์แทนค่าของพื้นที่ สังคมนั้นๆ

3.4 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านสถาปัตยกรรม

3.5 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการบันทึกเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้นๆ

3.6 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.7 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการนำสิ่งไม่มีค่าในสังคมมาจัดวางให้เกิดคุณค่าในสายตาของศิลปิน

3.8 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านการรักษาเวลาในการเขียนภาพ

3.9 การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อชั้นเรียนทางด้านแนวคิดของศิลปิน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีคิดไปตามสภาพแวดล้อม สังคม ที่พบเจออยู่ ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ในการวิจัยเรื่อง ศึกษา วิเคราะห์ องค์ความรู้และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน “กลุ่มตะวัน” เป็นการศึกษาวิจัยที่สืบค้นในองค์ความรู้และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินหลายท่าน ควรที่จะมีการสืบค้นประวัติ วิธีการดำเนินชีวิตที่ก่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ทางด้านศิลปะอย่างเจาะจงเป็นรายคนเพื่อให้ได้รายละเอียดที่ลึกลงไปมากกว่านี้ในลำดับต่อไป

2. ควรที่จะมีการสืบค้นประวัติ ของศิลปินกลุ่มอื่นๆ เพื่อที่จะได้ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาแต่ไม่มีผู้ทำการวิจัย

ผลจากงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ควรเป็นองค์ความรู้ที่นำไปสู่ระดับสากล ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาหาความรู้ในทุกสาขาวิชาชีพ มิใช่เพียงแค่ผู้วิจัยหรือบุคคลในวงการศิลปะร่วมสมัยเพียงเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ ผลิตาภรณ์. (2543). *สีน้ำฝ้ายวิญญาน*. กรุงเทพฯ: บ้านพระอาทิตย์.
- _____. (2550). *สีน้ำฝ้ายวิญญาน: มนุษย์คืออะไรกันแน่*. กรุงเทพฯ: บ้านพระอาทิตย์.
- _____. (2553). *พันธะแห่งมิตรแท้*. กรุงเทพฯ: บ้านพระอาทิตย์. พิมพ์ครั้งแรก.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2547). *คู่มือการจัดทำปฏิญานิพนธ์และสารนิพนธ์*.
กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง. (2532). *สตูดิโอ; ธรรมชาติหลากหลาย*. จัดแสดงผลงาน ณ ลานแสดงภาพ ชั้น 3 ศูนย์การค้าแลนด์มาร์ค. เมื่อวันที่ 10 – 31 มีนาคม 2532.
- _____. (2553). *องค์ความรู้ศิลปินแห่งชาติ: ทวี รัชนิกร*. กรุงเทพฯ:สำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.
- _____. (2557). *ศิลปะจินตทัศน์และสังคม*. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- _____. (2557). *กระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะ*. กรุงเทพฯ:สันติศิริการพิมพ์.
- _____. (2550). *สตูดิโอ ; นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ: 80 พรรษา:สีสนแห่งศิลปกรรม*. ณ อัมรินทร์ พลาซ่า ราชประสงค์, เมื่อวันที่ 7-19 มีนาคม 2550.
- สมพล ดาวประดับวงศ์. (2540). *วิถีทางของศิลปะและศิลปินไทย ศิลปะร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อแถมมี.
- สุชาติ เกาทอง. (2536). *วาดเส้น*. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- _____. (2540). *การเขียนภาพสีน้ำ*. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- สตูดิโวนิทรรศการ. (2526). *นิทรรศการภาพจิตรกรรมคนหนุ่ม*. กรุงเทพฯ: โรงแรมมณเฑียร.
- _____. (2527). *รอยฝันของคนหนุ่ม*. กรุงเทพฯ: โรงแรมรอยัล ออคิด.
- _____. *ป่าสวย..น้ำใส..ตะวันฝัน*. กรุงเทพฯ:โรงแรมมณเฑียร.
- อารี พันธุ์ชัย. (2534). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์เลิฟเพรสจำกัด.
- อารี สุทธิพันธุ์. (2535). *ศิลปะนิยม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2535). *ศิลปะนิยม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเอส.พรินต์เฮาส์.
- _____. (2539). *ศิลปะกับมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อำนาจ เข็นสบาย. (2542). *ประวัติศาสตร์ศิลปกรรมร่วมสมัยของรัตนโกสินทร์ อิทธิพลของศิลปกรรมตะวันตกที่มีต่อศิลปกรรมไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 ถึง พ.ศ. 2522*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศ กรมฝึกหัดครู.
